

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (RP 303/2022 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Jarno Virtanen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Katja Danner, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Eerik Tarnaala, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, ansvarsområdet för arbetarskydd
- chef för juridiska ärenden Matti Merisalo, Skatteförvaltningen
- revisionschef Matti Hautala, Skatteförvaltningen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- chefsjurist Timo Koskinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- sakkunnig i arbetslivsfrågor Erkki Auvinen, STTK rf
- jämställdhets- och arbetsmiljöchef Lotta Savinko, Akava ry
- expert Suvi Lahti-Leeve, Finlands näringsliv rf
- expert Albert Mäkelä, Företagarna i Finland rf
- direktör Natalia Ollus, Europeiska institutet för kriminalpolitik (HEUNI), verksamt i anslutning till Förenta Nationerna.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- justitieministeriet
- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen ska ändras.

Betänkande AjUB 23/2022 rd

Enligt propositionen ska arbetarskyddsmyndighetens befogenheter inom tillsynen i fråga om underavlöning utvidgas så att en skriftlig uppmaning och ett förpliktande förvaltningsbeslut ska kunna meddelas i frågor som gäller arbetsgivarens skyldighet att betala minst den lön som följer av lag och det allmänbindande kollektivavtalet och vars grund och belopp entydigt kan konstateras.

För att åtgärda underavlöning ska arbetarskyddsmyndighetens skyldighet att göra anmälan till polisen också gälla bedrägeri- och ockerbrott enligt strafflagen.

Syftet med förslagen är att effektivisera iakttagandet av bestämmelserna om arbetstagarnas löner på arbetsmarknaden.

Samtidigt föreslås det att arbetarskyddsmyndighetens skyldighet att underrätta andra myndigheter utvidgas så att myndigheten till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska anmäla missförhållanden i fråga om byggnaders inomhusklimat och underhåll som uppdagats vid tillsynen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juni 2023.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen. Propositionen grundar sig på de skrivningar i regeringsprogrammet som gäller åtgärder för att bekämpa grå ekonomi. Enligt regeringsprogrammet ska nya metoder för att ingripa i underavlöning utredas. Propositionen har beretts på trepartsbasis i en sektion som tillsatts av delegationen för beredning av arbetarskyddsbestämmelser.

Arbetarskyddsmyndighetens befogenheter inom tillsynen över underavlöning utvidgas så att en skriftlig uppmaning och ett förpliktande förvaltningsbeslut ska kunna meddelas i frågor som gäller arbetsgivarens skyldighet att betala minst den lön som följer av lag och det allmänbindande kollektivavtalet och vars grund och belopp entydigt kan konstateras. Arbetarskyddsmyndighetens skyldighet att göra anmälan till polisen enligt lagens 50 § utvidgas till att också gälla bedrägeri- och ockerbrott enligt strafflagen. Samtidigt föreslås det att arbetarskyddsmyndighetens skyldighet att underrätta andra myndigheter utvidgas så att myndigheten till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska anmäla sådana missförhållanden i fråga om byggnaders inomhusklimat och underhåll som uppdagats vid tillsynen.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser det vara viktigt och välkommet att ändringarna förbättrar arbetarskyddsmyndighetens möjligheter att utöva tillsyn över miniminivån för anställningsvillkor och ingripa i utnyttjande av arbetskraft. Arbetarskyddsmyndighetens nya anmälningsskyldighet i fråga om missförhållanden som gäller arbetsplatsernas inomhusklimat och underhåll är en nödvändig ändring, särskilt i sådana fall där byggnaden ägs av någon annan än den arbetsgivare som bedriver verksamhet i lokalen. Utskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Betänkande AjUB 23/2022 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 303/2022 rd utan ändringar.

Helsingfors 31.1.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Aino-Kaisa Pekonen vänst
vice ordförande Katja Taimela sd
medlem Kim Berg sd
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Rami Lehto saf
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Jukka Mäkynen saf
medlem Anders Norrback sv
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Arto Satonen saml
medlem Ruut Sjöblom saml
ersättare Noora Koponen gröna
ersättare Mikko Lundén saf.

Sekreterare var

plenarråd Miika Suves.